অধ্যায় ৩

মানুহক চিত্ৰিত কৰা

এই অধ্যায়ত, তুমি মানুহক চিত্ৰিত কৰাৰ বিভিন্ন উপায় অন্বেষণ কৰিবা, তোমাৰ নিজৰ বন্ধুবৰ্গৰ মাজত তেওঁলোকৰ শাৰীৰিক বৈশিষ্ট্যবোৰ নিবিড়ভাৱে নিৰীক্ষণ কৰি অংকন কৰিবা। তাৰ পিছত তুমি সকলোৰে ছবি ব্যৱহাৰ কৰি এটি সন্মিলিত ছবি নিৰ্মাণ কৰিবলৈ সহযোগ কৰিবা।

ইতিহাসৰ পৰা শিল্পকৰ্ম অধ্যয়ন কৰা যি মানুহক বিভিন্ন ধৰণে চিত্ৰিত কৰে।

আন এক ৰোমাঞ্চকৰ কাৰ্য্যত, তুমি মানুহৰ বিভিন্ন ভূমিকা আৰু তেওঁলোকৰ পিন্ধনৰ পছন্দৰ কাৰণবোৰ নিৰীক্ষণ কৰিবা আৰু ভৱিষ্যতে তুমি এটা শিল্পকৰ্ম সৃষ্টি কৰাৰ সময়ত গ্ৰহণ কৰিব লগা ভূমিকাবোৰ কল্পনা কৰিবা।

0680CH03

© NCERT not to be republished

কাৰ্য্য ১: প্ৰতিকৃতি বনোৱা

তুমি কেতিয়াবা ভাবিছানে যে আমাৰ মুখমণ্ডলত - চকু, ভ্ৰূ, নাক, মুখ, কাণ আৰু চুলি আদি একেই অংগ থাকিলেও আমাক সকলোকে কিয় বেলেগ দেখায়?

তোমাৰ সহপাঠীসকলৰ মুখবোৰ লক্ষ্য কৰা। তুমি চিনাক্ত কৰিব পাৰিবানে তেওঁলোকৰ মুখখন তোমাৰ মুখতকৈ কেনেদৰে পৃথক? তেওঁলোকৰ চকু সৰু নে তেওঁলোকৰ কপালখন ডাঙৰ? তেওঁলোকে চশমা পিন্ধে নেকি? তেওঁলোকে কেনেকৈ চুলি ফনিয়াই?

এই কাৰ্য্যৰ বাবে যোৰত বিভক্ত হওঁক আৰু A4 কাগজ এখনত তোমাৰ সঙ্গীৰ প্ৰতিকৃতি আঁকা।

তোমাৰ প্ৰতিকৃতিবোৰৰ চিত্ৰ নিখুঁত হোৱাৰ প্ৰয়োজন নাই। তুমি সেইবোৰত তোমাৰ নিজৰ সোৱাদ যোগ দিব পাৰা।

ক্ৰম ১: মুখৰ আকৃতি বনোৱা। এইটো এটা বৃত্তবা ,বা ডিম্বাকৃতি নেকি? নে এইটো এটা বৃত্তাকাৰ চতুষ্কোণ?

ক্ৰম ২: তেওঁলোকৰ মুখৰ অন্যান্য বৈশিষ্ট্য আঁকা। চকু, নাক, ভ্ৰূ, ওঁঠ, থুঁতৰি আৰু কাণৰ আকৃতি আৰু আকাৰ লক্ষ্য কৰা। চকুৰ মাজৰ স্থান, চুলিৰ ৰেখা আৰু ভ্ৰূৰ মাজৰ দূৰত্ব, আৰু কাণৰ দৈৰ্ঘ্যৰ প্ৰতি মনোযোগ দিবা।

ক্ৰম ৩: তুমি তোমাৰ অংকন সাজু হোৱাৰ পিছত, প্ৰতিকৃতিৰ বাবে ব্যৱহাৰ কৰিব বিচৰা ৰঙবোৰৰ বিষয়ে চিন্তা কৰা।

ক্ৰম ৪: তোমাৰ প্ৰতিকৃতি সম্পূৰ্ণ কৰা আৰু ইয়াক তোমাৰ সহকৰ্মীসকলৰ সৈতে সহভাগ কৰা। মুখমণ্ডলৰ বৈশিষ্ট্যবোৰৰ সাদৃশ্য আৰু পাৰ্থক্যবোৰ আলোচনা কৰা।

ক্ৰম ৫: তুমি আঁকা চিত্ৰবোৰৰ কোণবোৰ কাটি দিয়া।

ক্ৰম ৬: অনেক কাগজ বা আন যিকোনো সামগ্ৰী যোগ দি এটি ডাঙৰ পৃষ্ঠ প্ৰস্তুত কৰা।

ক্ৰম ৭: সকলোবোৰ চিত্ৰ সংগ্ৰহ কৰা আৰু গোটেই শ্ৰেণীৰ এটা গোট প্ৰতিকৃতিৰ ব্যৱস্থা কৰক।

ক্ৰম ৮: প্ৰতিটো প্ৰতিকৃতি এক নিৰ্ধাৰিত ব্যৱস্থাত পেষ্ট কৰা। তোমাৰ শ্ৰেণীৰ প্ৰতিকৃতি সাজু!

© NCERT not to be republished

কাৰ্য্য ২: শিল্পীসকলৰ চকুৰ জৰিয়তে

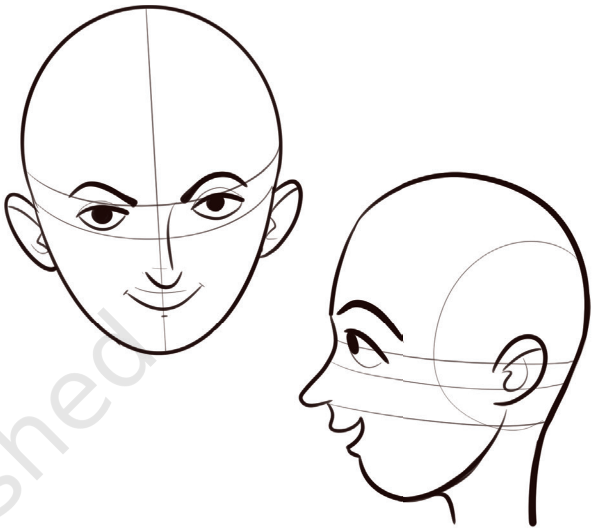

প্ৰতিকৃতিবোৰ মানুহক বৰ্ণন কৰাৰ এটি উপায়। প্ৰতিকৃতিত, এজন ব্যক্তিৰ মুখ, মুৰ, ডিঙি আৰু কান্ধৰ ওপৰত মুখ্যদৃষ্টি থাকে, কিন্তু ইয়াত শৰীৰৰ আন অংশও অন্তৰ্ভুক্ত থাকিব পাৰে। শিল্পীসকলে মানুহক আন বহু ধৰণে অংকিত কৰে।

বিভিন্ন সময়ৰ বুদ্ধৰ ছবিবোৰ লক্ষ্য কৰা। শৈলী আৰু মুখমণ্ডলৰ বিশেষত্ববোৰৰ সাদৃশ্য আৰু পাৰ্থক্যবোৰৰ আলোচনা কৰা।

বিভিন্ন কাল আৰু শৈলীৰ বুদ্ধৰ প্ৰতিমা

কুশন কাল
গান্ধাৰ শৈলী
১০০ পূ.সা.ব-৪০০ সা.ব

গুপ্ত কাল
অজন্তা শৈলী
৫০০ সা.ব

কুশন কাল
মথুৰা শৈলী
৩০০ সা.ব

গুপ্তা কাল
সাৰনাথ শৈলী
৫০০ সা.ব

থাঙ্কা শৈলী

কাৰ্য্য ৩: মই হ'ব বিচাৰো...

ডাঙৰ হ'লে তুমি আনৰ জীৱনত কি ভূমিকা পালন কৰিব বিচাৰা?

তুমি লোকক তেওঁলোকৰ বাল্ব আদি ঠিক কৰাত সহায় কৰিব বিচাৰা নে? নে তুমি মানুহক সুস্থ হৈ থকাটো বিচাৰা?

এই ভূমিকাবোৰৰ সৈতে নিজকে আঁকি লোৱা। তুমি বিচাৰা ভূমিকাৰ বিষয়ে যদি তুমি নিশ্চিত নহয়, তেনেহ'লেও ঠিক আছে। তুমি একাধিক চৰিত্ৰত নিজকে মুক্তভাৱে কল্পনা কৰিব পাৰা।

তুমি ভাবিব পৰা অনেক বিকল্পৰ পৰা তিনিৰ পৰা পাঁচটা ভূমিকা আঁকা।

শ্ৰেণীৰ সকলোৱে বনোৱা অংকনবোৰ চোৱা। তুমি এই অংকনবোৰত সমান কিবা দেখিছা নে? বা অস্বাভাৱিক কিবা? তুমি কোনবোৰ অংকন আকৰ্ষণীয় অনুভৱ কৰে আৰু কিয়?

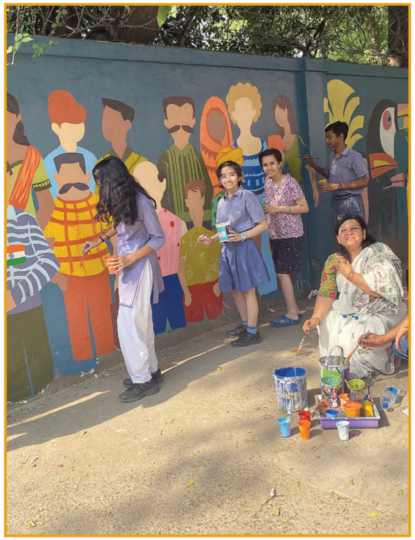

কাৰ্য্য ৪: পোছাক আৰু ভূমিকা

কোনোবা এজন চিত্ৰকৰ নে কৃষক বুলি তুমি কেনেদৰে চিনাক্ত কৰা? আমি সকলোৱে কৃষকজনক একেধৰণেই কল্পনা কৰোঁ নে তাত পাৰ্থক্য আছে? সাদৃশ্য আৰু পাৰ্থক্যবোৰ কি? আহা বিচাৰি উলিওৱা!

তুমি কৃষকৰ ছবি এখন যিধৰণে ভাবা তেনেদৰে আঁকা। তোমাৰ শ্ৰেণীত তৈয়াৰ কৰা সকলো অংকন চোৱা। কৃষকজনৰ লিংগ কি? তেওঁলোক কিমান ওখ বা চাপৰ? কৃষকজনে কি পিন্ধিছে?

আলোচনা কৰা আৰু কথা পাতা –

1. তুমি তোমাৰ অংকনৰ বাবে এই সিদ্ধান্তবোৰ কেনেদৰে লোৱা?
2. তুমি সকলো লিংগৰ কৃষক বিচাৰি পাইছিলনে?
3. তোমালোক সকলোৱে কৃষকসকলৰ ছবি ক'ত দেখিছা?
4. যদি তেওঁলোকে নিজৰ পোছাক বোৰ সলনি কৰে, তেন্তে তেওঁলোকক কৃষক যেন নেদেখাব নেকি?

ছবিখনত তুমি কি কি বাদ্যযন্ত্ৰ দেখিছা?

তুমি তোমাৰ প্ৰাকৃতিক পৰিৱেশ পৰ্যবেক্ষণ কৰাৰ দৰেই, লোকসকলক অধিক নিবিড়ভাৱে লক্ষ্য কৰা। আমি প্ৰত্যেকেই দেখাত কেনে আৰু আমি কেনেদৰে পোছাক পিন্ধো সেইদিশত লক্ষ্য কৰা।

তোমাৰ চাৰিওফালে বিভিন্ন ভূমিকাত যিকোনো তিনিজন লোকক লক্ষ্য কৰা আৰু আঁকা। তেওঁলোকৰ আন ভূমিকাবোৰ কল্পনা কৰা।

এতিয়া, তোমাৰ সহপাঠীসকলে বনোৱা অংকনবোৰ চোৱা। অংকনত তুমি দেখা বেলেগ বেলেগ মানুহবোৰ কোন? সকলো লিংগৰ লোকক বিভিন্ন চৰিত্ৰত দেখুওৱা হৈছে নেকি?

এই অংকনবোৰ বাস্তৱিক কৃষকৰ সৈতে তুলনা কৰা। তুমি তোমাৰ ধাৰণাবোৰ তৈয়াৰ কৰাৰ ধৰণত কিবা পৰিৱৰ্তন হৈছিল নেকি?

অব্যাহত: তোমাৰ পৰিয়াল আৰু চুবুৰীয়াৰ চাৰিওফালৰ লোকসকলক লক্ষ্য কৰা। তেওঁলোকে কি পিন্ধে তাৰ প্ৰতি মনোযোগ দিয়া। তুমি তেওঁলোকক দেখা চৰিত্ৰটোত এখন ছবি আঁকা। তুমি দেখা চৰিত্ৰবোৰক একে পোছাকত কিন্তু এক অতি বেলেগ কৰ্মলিপ্ত অৱস্থাত আঁকা। ইয়াক অনন্য অনুপ্ৰেৰণাদায়ক কৰি তোলা!

© NCERT not to be republished